

Aloite Tammelan vanhusneuvoston osallistumisoikeudesta kunnanvaltuuston, lautakuntien ja työryhmien toimintaan

KHALL 27.11.2023 § 215

276/00.00.01.00/2021

Tammelan vanhusneuvosto on päättänyt kokouksessaan 27.10.2023 Tammelan vanhusneuvoston toimintasäännöstä. Toimintasäännön 1§:n mukaan: Vanhusneuvosto on edustettuna lautakunnissa, työryhmissä ja kunnanvaltuustossa sekä puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksissa.

Vanhusneuvosto pyytää, että yhdellä vanhusneuvoston valitsemalla jäsenellä kuhunkin toimielimeen on jokaisessa Tammelan kunnan lautakunnassa sekä kunnanvaltuustossa puhe- ja läsnäolo-oikeus.

Kuntalain (410/2015) 27 §:n mukaan kunnanhallituksen on asetettava ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Tammelassa vanhusneuvoston asettamisen yhteydessä kunnanhallitus valitsee edustajansa ja varaedustajansa sen kokoonpanoon. Nykyinen vanhusneuvosto on asetettu toimikaudelle 1.8.2023—31.5.2025 kunnanhallituksen 5.6.2023 kokouksessa. Vanhusneuvostolla on myös aina oikeus ja mahdollisuus pyytää lisätietoja ikääntynyttä väestöä koskevien asioiden osalta sekä halutessaan tuoda arviointiin tärkeänä pitämiään näkökohtia.

Vanhusneuvoston toimintasäännön tulee perustua vanhuspalvelulakiin, kuntalakiin ja kunnan hallintosääntöön. Toimintasäännössä tulisi määritellä vähintään seuraavaa:

- toiminnan tarkoitus
- lakisääteiset ja muut mahdolliset tehtävät
- toimielin, joka asettaa vanhusneuvoston
- toimielin, jonka alaisuudessa vanhusneuvosto toimii
- ketä vanhusneuvoston jäseniksi voidaan valita
- vanhusneuvoston jäsenten lukumäärä
- vanhusneuvoston toimikausi
- vanhusneuvoston sihteerin valinta.

Kunnanhallitus hyväksyy toimintasäännön

Vanhusneuvoston asettamista koskevan asian esittelyssä 5.6.2023 § 114 on mm. todettu, että kunnanhallituksen 18.12.2017 § 383 hyväksymän vanhusneuvoston toimintasäännön mukaan vanhusneuvoston tehtävänä on

- 1) seurata ikäihmisten näkökulmasta kunnan, seurakunnan ja muiden julkisyhteisöjen päätöksentekoa erityisesti heille tarkoitettujen palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien järjestämiseksi sekä niiden saatavuuden parantamiseksi,
- 2) vaikuttaa ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen, jotta niissä otetaan huomioon ikäihmisten, vammaisten ja sairaiden liikkuminen ja selviytyminen,
- 3) tehdä esityksiä, aloitteita ja antaa lausuntoja kunnan viranomaisille ikäihmisiä koskevista asioista,
- 4) järjestää kunnan alueella toimivien ikäihmisten, eläkeläis- ja vanhustyöjärjestöjen yhteistyö- ja neuvottelutilaisuuksia ja
- 5) hoitaa muut vanhusneuvoston toimialaan kuuluvat tehtävät.

Laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) eli ns. vanhuspalvelulaissa olevien säännösten tarkoituksena on mm. parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnassa ja hyvinvointialueella. Kyseisen lain mukaan kunnan vanhusneuvosto on otettava mukaan hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen valmisteluun.

On myös huomioitava se, että ikääntyneellä väestöllä on mahdollisuus asettua ehdokkaaksi kuntavaaleissa. Ikääntyneellä väestöllä on myös äänioikeus kunnassa toimitettavissa kuntavaaleissa, toisin kuin esimerkiksi nuorisovaltuuston jäsenillä.

Valmistelija: Hallintopäällikkö Jaana Jokikoivu-Hiukkamäki, puh. 040 809 5455

Esittelijä: Kunnanjohtaja

Päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää

- 1) palauttaa Tammelan vanhusneuvoston toimintasäännön valmisteluun, jonka jälkeen vanhusneuvosto toimittaa sen kunnanhallituksen käsittelyyn hyväksyttäväksi,
- 2) todeta, että kunnanhallitus on nimennyt vanhusneuvostoon edustajakseen Simo Pärssisen ja varaedustajakseen Jenni Rauhaniemen sekä nimennyt vanhusneuvoston sihteeriksi hyvinvointikoordinaattorin, ja nämä toimenpiteet ovat tiedonkulun kannalta merkittäviä,
- 3) todeta, että vanhusneuvostolla on aina tarvittaessa mahdollisuus kutsua kokouksiinsa asiantuntijoita eri hallinnonaloilta ja myös eri lautakuntien edustajia,

- 4) todeta, että ikääntyvää väestöä koskevan asian valmistelun yhteydessä lautakunnilla ja kunnanhallituksella on mahdollisuus pyytää vanhusneuvoston kannanottoa ennen päätöksentekoa,
- 5) tässä vaiheessa olla valitsematta vanhusneuvoston edustusta lautakuntiin ja valtuustoon.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Ote: Vanhusneuvosto